

Република Србија
Министарство
пољопривреде, шумарства
и водопривреде

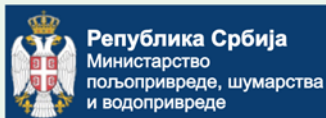
БИЛТЕН

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
ПОЉОСЕРВИС КЊАЖЕВАЦ Д.О.О.
БИЛТЕН БР 5 - 7. до 9. 2023. - БЕСПЛАТНИ ПРИМЕРАК

САДРЖАЈ

1. Како решити проблем “плужног ђона”	6
Валентина Алексић, дипл. инж. мелиорација земљишта и вода	
2. Фактори који утичу на количину и квалитет млека	8
Неђељко Пиповић, дипл. инж. пољопривреде	
3. Агротехника за пшеницу	11
Срђан Цветковић дипл. инж. ратарства	
4. ИПАРД III подршка руралном развоју	13
Стручни сарадник за агрономију. Драган Колчић дипл.инж.	
5. Калемљење очењем	15
Сања Чокојевић, дипл.инг.воћарства и виноградарства	
6. Штеточине купуса и њихово сузбијање	17
Живорад Јовановић, дипл. инж. заштите биља	
Агропонууда/STIPS	19

Пољопривредне Саветодавне
Стручне Службе Србије

Сектор за рурални развој

Пољопривредна Саветодавна и Стручна
Служба Пољосервис Књажевац

Књаза Милоша 75,19350 Књажевац

Тел. 019/ 730-888

E-mail: poljoservis@yahoo.com

Sajt: www.psssknjazevac

f: [psss.knjazevac](https://www.facebook.com/psss.knjazevac)

Валентина Алексић,
дипл. инж. мелиорација земљишта и вода

КАКО РЕШИТИ ПРОБЛЕМ “ПЛУЖНОГ ЋОНА”

До стварања плужног ћона долази када се орање стално изводи на истој дубини. Проблем додатно погоршавају услови у којима се обавља обрада земљишта. Ако је превлажно, треба га оставити да се просуши, јер у супротном долази до великог збијања. На малим парцелама трактор се често окреће, повећава се гажење. Претешки трактори доводе до оптерећености горњих слојева.

Све то доводи да се испод ораничног формира збијени слој, плужни ћон који може створити велике проблеме. У нашим агроеколошким условима, основна обрада земљишта се углавном изводи на дубини 25-30 цм. Када се усеви гаје у монокултури дуги низ година, посебно на лошијим земљиштима, и примењује тешка механизација постепено долази до све лошијег стања земље.

Из тог слоја је истиснут ваздух и вода, а честице земљишта су чврсто збијене једна уз другу.

У том се случају прекидају капиларне везе. Збијени слој”плужни ћон” ремети проток воде, ваздуха, хранива и раст корења . Спречава се продирање падавина и воде у дубље слојеве. Изостаје акумулација одакле биљке црпе воду током сушног периода.

Због непропусности, корен биљака не може пробити тај слој и долази до појаве

деформација. Остаје кратак, деформисан, кржљав. Код појединих култура јавља се повратни раст према површини земљишта. Све то доводи до лошијег здравља биљака, слабијег снабдевања водом и храном и на крају мањег рода. Правилна обрада земљишта захтева познавање типа земљишта и његових карактеристика .

Како би спречили настанак плужног ћона, избегавајте орање увек на истој дубини, али и употребу претешких машина за обраду. Пре обраде одрадити ђубрење стајњаком, који је добро згорео, и минералним ђубривом. Осим што ће обогатити садржај хранива, стајњак ће побољшати микробиолошку активност и акумулацију влаге. Земљиште ће имати пропуснију структуру, а биљке повољније услове за развој корена. Спречавању ће допринети јесења обрада више него пролећна. Тако се влага акумулира у дубљим слојевима земљишта.

У случајевима да је већ дошло до формирања плужног ћона, користе се подривачи и разривачи који разбијају, али не преокрећу земљу. Осим што подривањем разбијамо збијени део, побољшавамо прозривање и растреситост. Површина ће бити равнија, а неће доћи до додатног губљења влаге.

Подривање земљишта је јако важна мелиоративна мера и има задатак да смањи збијеност и поправи лоше стање земљишта, односно побољша водно-ваздушни режим земљишта. Циљ подривања је да се разбије тај збијени слој на дубини већој од оне на којој се изводи основна обрада како би се побољшао проток воде и ваздуха у земљишту. Такође, подривање омогућава лакши раст и развој корена и доприноси смањењу ерозије земљишта.

Подривањем се земљиште сече, растреса, ситни и дробни, али се не преврће, односно не износи се на површину мање плодни слој земљишта. Изводи се током лета и јесени, након скидања усева са парцеле. Време подривања је условљено са садржајем воде у земљишту. Није добро радити на јако влажном земљишту, јер се земља лепи за подривач и изостаје растресање и дробљење. Дакле, ову меру спроводимо на земљишту са мањим садржајем влаге.

Подривањем се земљиште обрађује на дубину од 40 цм до 80 цм. Колико ће се квалитетно обрадити земљиште зависи од конструкције подривача, стања земљишта и брзине рада.

Према конструкцији подривачи могу бити пасивни или крути и активни или вибрациони. Предност имају вибрациони, јер болје растресају земљиште. Захват подривача зависи од броја радних тела и њиховог међусобног размака, који опет зависе од дубине подривања. У односу на дубину, размак између радних тела једнак је или већи од дубине најмање за 1,5 пута.

Брзина кретања агрегата за подривање има велики утицај на квалитет рада и учинак као и на утрошак енергије за подривање. Поред дубине подривања и радне брзине агрегата, вучни отпор подривача зависи и од типа земљишта као и његовог тренутног стања влажности.

Валентина Алексић, дипл. инж. Мелиорација земљишта и вода

Валентина Алексић,
дипл.инж.мелиорација земљишта и вода

Неђељко Пиповић, дипл инж.
пољопривреде за сточарство

ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА КОЛИЧИНУ И КВАЛИТЕТ МЛЕКА

На производњу млека утиче велики број генетских и парагенетских фактора. Уз то постоје и велике индивидуалне варијације између појединих грла. На производњу и састав млека утичу: раса, фаза лактације, старост грла, мужа, здравствено и физиолошко стање, исхрана у периоду одгајивања, услови средине, исхрана у периоду лактације, храна.

Раса

Количина и квалитет млека представљају расну одлику.

Холштајнфризијска раса је позната као највећи произвођач млека и на индивидуалним газдинствима и великим фармама је најраспрострањенија раса. Сименталска раса даје мање млека. Најчешће је проценат масти у млеку обрнуто пропорционалан количини млека, тако да расе које дају више млека углавном имају мањи проценат млечне масти.

Фаза лактације

Током лактације мења се састав млека. Између 35-60 дана лактација достиже максимум. После тога млечност опада по стопи од 2,5% недељно. У производним условима постоје одређене варијације у погледу дужине трајања лактације. Почетни период лактације

(колострални) је специфичан јер колострум има другачији састав од млека. После тога се састав млека стабилизује и спорије мења. Процент млечне масти се повећава у каснијим фазама лактације. У другој недељи лактације просечан садржај млечне масти је 3,66% а у 42. недељи 4,22%. Слична тенденција се јавља и код протеина и суве материје, док проценат лактозе врло мало варира.

Старост грла

Количина млека се повећава до пете године живота. После тога долази до извесног смањења производње. Повећање производње до пете године живота (треће лактације) повезано је са развојем грла. Посебан утицај има припрема јуница за наредну лактацију. Обилнија исхрана јуница доприноси да оне раније стасавају, пре се оплоде, али дају мање млека. Правилном исхраном постиже се, с једне стране, складнији развој грла, а с друге већа производња млека у првој лактацији.

Мужа

У овом утицају се разликују три аспекта: промена у количини и саставу млека током муже, разлике у количини и саставу млека по четвртима вимена и разлике у количини и саставу млека по мужама. На почетку муже млеко има мање млечне масти, тако да се њен проценат повећава тек после неколико минута муже. После тога садржај млечне масти се повећава а количина млека опада. Највише масти има у последњим млазовима млека. Из задњих четврти краве дају више млека него из предњих. Број мужа у току дана утиче на количину и састав млека. Ако је мужа двократна краве дају више млека ујутро него увече, при чему је ујутро садржај млечне масти мањи. Када је мужа трократна краве дају највише млека ујутро. Такође трократном мужем се остварује већа укупна производња млека за 15-20%.

Здравствено и физиолошко стање

У време еструса смањује се количина млека, што се индивидуално доста разликује. Различита обољења такође могу да се одразе

на производњу млека. Посебно се при томе истичу обољења вимена и органа за варење. Исхрана у периоду одгајивања Интензитет исхране јуница утиче на брзину стасавања и у неким случајевима доводи до депресије у првој лактацији. Интензитет исхране приплодних јуница је прилагођен планираном узрасту у периоду тељења. Код нас прираст јуница у том периоду најчешће је 600-750 г, а не сме да буде нижи од 500 г. Такав прираст не обезбеђује нормалан развој јунице и плода грла код којих је установљена стеоност.

Амбијентални услови

Иако су топлокрвне животиње, краве реагују на услове спољне средине. Пре свега то се односи на температуру амбијента. У том погледу постоји и одређена расна особеност. Већина наших раса је из умереног региона, тако да код њих постоји одређена осетљивост на прениске и превисоке температуре. У нашем климатском појасу сматра се да је горња граница коју краве могу без проблема да поднесу 27,5 °Ц. Изнад ове температуре опада конзумирање хране и производња млека. На 44 °Ц конзумирање потпуно престаје. Ниске температуре амбијента такође могу да утичу на смањење производње. У нашим условима на - 4 °Ц млечност опада за 4%. Релативна влажност ваздуха понекад више утиче на краве од саме температуре. Ако је релативна влажност ваздуха изнад 90% долази до опадања у производњи млека.

Исхрана у лактацији

Исхрана је најважнији чинилац који утиче на количину а потом и на састав млека. При томе треба имати у виду да исхрана има највећи утицај у средњем делу лактације (који траје најдуже око 6 месеци). У почетном делу лактације исхрана има мањег утицаја јер се једним делом одвија на бази телесних резерви створених раније. Основни параметар којим исхрана утиче на производњу млека је заступљеност ХМ у оброку, која зависи од односа кабасте и концентроване хране. Повећањем удела концентроване хране у оброку повећава се укупна производња млека,

али се тада смањује проценат млечне масти. Када се повећава удео кабасте хране повећава се проценат млечне масти али опада укупна количина произведеног млека. И учесталост храњења има одређени утицај на количину и састав млека. Повећање нивоа исхране се постиже повећаним уделом концентрата у оброку, што депресивно утиче на проценат млечне масти. Тада је боље да се концентрат даје више пута на дан. Ипак, прави пут је побољшање квалитета кабасте сточне хране. Када у оброку има више целулозе ствара се и више сирћетне киселине која је прекурсор за стварање млечне масти. Крајњи продукт ферментације скроба из концентрата у бурагу је највећим делом пропионска киселина. Она се не користи за синтезу млечне масти већ за пораст, тако да су оброци богатији скробом подеснији за исхрану товних грла. Поједина хранива могу да имају специфичан утицај на производњу млека. Познато је да краве дају више млека када се у летњим месецима хране свежеом кабастом храном. Међутим, има случајева да у летње време, због честих осцилација у саставу оброка количина млека може да има велике осилације и при томе буде мања него у зимским месецима. Постоје подаци да краве дају више млека на паши него када им се храна даје покошена. Разлог за то је што оне, када се хране слободно, могу да пробере квалитетнију храну. Замена сена силажом доводи до повећања производње млека. Исхрана зеленом храном у пролеће када је у биљној маси више влаге делује депресивно на проценат млечне масти. Веома је важно да се при свакој промени оброка кравама (односно популацији микроорганизама у бурагу) омогући да се постепено привикну. Тај период може да траје дуже или краће, али је најчешће, зависно од промене, од једне до две недеље.

Квалитет хране

Ниво исхране, сварљивост хранива и концентрација оброка имају већи утицај на производњу млека, него било које појединачно храниво. Састав млека се путем исхране може променити. При томе најлакше долази до промена у проценту млечне масти. Удео

протеина је нешто теже изменити, док се на заступљеност млечног шећера практично не може утицати. Треба имати у виду да у организму краве постоје јаки механизми који настоје да одрже производњу и састав млека. Ако треба оне користе и телесне резерве (масно ткиво) да би одржале производњу млека. Један килограм телесне масе обезбеђује енергију за 6-7 кг млека, али протеина само за 3-4 кг. Стога је дефицит протеина више изражен проблем. Удео влакана у оброку битно утиче на садржај млечне масти. Опадање удела млечне масти је нормална појава при преласку са зимског на летњи оброк, што се ублажава давањем одређене количине сена. Давање оброка са већим уделом репе може да доведе до смањења садржаја млечне масти. Такође, ако се кабаста храна сувише уситни, она се мање користи за синтезу сирћетне киселине што доводи до опадања садржаја млечне масти. Постоје специфични оброци којима се може утицати и

на састав млечне масти. Хранива која дају такве ефекте су палмина и кокосова сачма које су богате засићеним масним киселинама. Млечна маст има способност да упије одређене мирисе и укусе што ствара потешкоће прерађивачима млека. Неке биљке могу да буду носиоци тих мириса. То је посебно изражено код црног и белог лука, а у мањој мери и уљане репице, као и неких врста силаже. Када се мужа обавља у отворене посуде може да дође и до индиректне контаминације млека. У млеку могу да се нађу и неке непожељне супстанце пореклом из хране. То се посебно односи на микотоксине, пестициде, хербициде као и резидуе лекова који се користе за лечење неких обољења крива.

Неђељко Пиповић,
дипл. инж. Пољопривреде

Срђан Цветковић
дипл. инж. ратарства

АГРОТЕХНИКА ЗА ПШЕНИЦУ

Генетски потенцијал сорти озиме пшенице може бити уискоришћен уколико буду испуњени специфични захтеви сваке сорте у току производне године. На тај начин можемо донекле превазићи неповољан утицај земљишних и климатских фактора. Јединствена агротехника за све сорте из једне групе стрних жита не постоји, али се може рећи да је оптималан рок сетве најзначајнији чинилац у производњи озиме пшенице и осталих стрнина и то је једина агротехничка мера која се касније не може исправити. Рок сетве може да утиче и до 30 процената на принос пшенице, више него напад болести или штеточина. Усев посејан на време успева да омогући добар развој биљака до зимског мировања – од почетка бокорења до једног-два секундарна стабла или да има три добро развијена листа.

Пшеница не подноси монокултуру због опасности од појачаног развоја болести. У Србији је најчешћа предкултура за пшеницу кукуруз, а најбољи предусеви су легуминозе-пасуљ, грашак, соја, грахорица, лупина као и индустријско биље-уљана репица, сунцокрет или шећерна репа. За пшеницу је добро користити зеленишно ђубриво, а легуминозе, јер обогаћују земљиште хумусом и поправљају земљишну структуру.

Густина усева је сортна карактеристика и норма сетве је такође веома важна чинилац у производњи пшенице. Ратари често чине грешку када без икаквог разлога сетвену норму значајно повећају, а некада и дуплирају, а све због очекивања да ће надокнадити евентуални изостанак бокорења у касној сетви пшенице. Тако је густина усева односно склоп други важан чинилац производње пшенице. Све новије сорте пшенице се добро бокоре, имају добар секундарни систем корена који је изузетно важан у исхрани биљке. Прегусти склопови биљака често доводе до полагања усева у влажним годинама. Последњих година на тржишту има и хибридне пшенице, сетвена норма је знатно мања од сортних пшеница, јер се изузетно добро бокоре. Из једног семена може да се развије и до 100 секундарних стабала, а чак на њих 20 се развију класови са зрном. Њихова сетвена норма је мања од 100 кг/ха. Повећање сетвене норме има смисла у закаснелој сетви, када је лоша припрема земљишта и лоше припремљена механизација и то за око 0,5 одсто за сваки дан закашњења од оптималног рока који траје до краја октобра.

Минерална исхрана је такође веома важан чинилац производње пшенице. За постизање високих приноса потребно је 100-150 кг чистог азота, 60-80 кг фосфора и 40-60 кг калијума по хектару. Фосфор и калијум треба унети у пуној дози пре основне обраде као и део азота, 40-60 кг по хектару. Површинско додавање фосфора и калијума нема никаквог утицаја на принос

и квалитет зрна, јер се ови макроелементи веома споро, готово никако, не спуштају у ниже земљишне слојеве и уколико их основном обрадом не спустимо до зоне корена они остају на површини. Код касних рокова сетве количину азота треба смањити или потпуно изоставити јер се тада 50-60 одсто азота додаје у прихрањивању одмах по изласку из зимског периода, а остатак корективно у другој прихрани. Треба водити рачуна и томе шта је био предусев на парцели и да ли су заорани жетвени остаци предкултуре. Када је у питању пшеница постоји могућност употребе течног стајњака пре заоравања жетвених остатака предусева.

Основна обрада за пшеницу може да изостане ако је орање на 25 до 30 цм обављено за предусев. Дубина орања за пшеницу првенствено зависи од масе жетвених остатака предусева. Ако је сушна јесен не треба орати по сваку цену и боље је применити такозвану редуковану обраду. Обрадом и припремом земљишта треба обезбедити да горњи слој земљишта у дубини од 8цм буде растресит и да има мрвичасту структуру. Испод овог слоја земљиште треба да је збијено, јер су то услови за квалитетну сетву и брзо ницање. Ваљање глатким ваљком је неопходна мера и у сушнијим земљишним условима значајно утиче на равномерно клијање и ницање биљака. Сетва је квалитетна уколико је 80 одсто семена посејано на дубину три до пет сантиметара и ако за 10 до 15 дана никне најмање 80 процената биљака. Често се дешава да је у оптималном времену сетве земљиште суво и онда ратари чекају падавине. То је погрешна одлука и у таквим условима треба повећати дубину сетве на пет сантиметара како би избегли такозвано провокативно ницање које настаје услед мале количине површинске влаге.

Срђан Цветковић,
дипл.инж.пољопривреде

Драган Колчић дипл.инж.

ИПАРД III подршка руралном развоју

Инструмент за претприступну помоћ (ИПА) представља помоћ државама потенцијалним кандидатима за чланство у државама у статусу кандидата да процес стабилизације и придруживања спроведу у складу са њиховим специфичностима. Приоритетна област пољопривреда и рурални развој, намењена је земљама кандидатима са циљем припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком ЕУ (енг. Common Agricultural Policy).

У оквиру инструмента за претприступну помоћ ИПА III за период 2021-2027, која се примењује од 1. јануара 2021. године, налази се и посебан програм за подршку у области руралног развоја. Одлуком ЕК број С(2022)1537 од 09. марта 2022. године усвојен је ИПАРД III програм Републике Србије за период 2021 – 2027. године. Финансијски допринос ЕУ за ИПАРД III програм повећан је у односу на претходни програмски период и износи 288 милиона евра. Очекује се да ће ова подршка ЕУ, заједно са националним и приватним доприносом корисника, резултирати инвестицијама у српски аграр од преко 580 милиона евра.

Могућности финансирања ИПАРД III програма ће допринети достизању тематског приоритета: „допринос сигурности и безбедности снабдевања храном и одржавању разноврсних и одрживих пољопривредних система у живописним руралним заједницама и на селу“. ИПАРД III програм ће допринети и достизању следећих циљева:

1. Повећање конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора, побољшање ефикасности и одрживости производње на пољопривредним газдинствима, што ће омогућити бољи одговор на захтеве друштва за безбедном, одрживом и храном високе нутритивне вредности;

2. Стимулисање развоја пословања, раста и запошљавања у руралним подручјима, побољшање положаја пољопривредних произвођача у ланцу вредности и привлачење младих у пољопривреду;

3. Допринос ублажавању климатских промена и подстицање одрживог управљања природним ресурсима;

4. Унапређење развоја заједнице и друштвеног капитала у руралним подручјима;

5. Изградња модерне, ефикасне и транспарентне јавне управе за пољопривреду и рурални развој.

Циљеви би требало да буду остварени развојем људског и физичког капитала, повећањем безбедности хране и способности пољопривредно-прехранбеног сектора да се носи са притиском

конкуренције, као и прогресивним усклађивањем сектора са стандардима ЕУ, посебно онима који се тичу хигијене и животне средине, водећи рачуна о уравнотеженом територијалном развоју руралних подручја.

Од понуђених 13 мера које је Европска комисија ставила на располагање земљама кандидатима за чланство у ЕУ, Република Србија се одлучила да спроведе седам мера у оквиру ИПАРД III програма. Са четири мере су се корисници већ добро упознали у току спровођења ИПАРД II програмског циклуса:

Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава – значајном подршком инвестицијама у материјална средства и техничка побољшања (изградња објеката и набавка пољопривредне механизације) јачањем положаја пољопривредника у прехранбеном ланцу и пружањем подршке младим пољопривредницима повећава се ефикасност, конкурентност и одрживост пољопривредне производње у пољопривредно-прехранбеном сектору.

Мера 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства: кроз подршку инвестицијама у модернизацију прерађивачких капацитета у складу са релевантним стандардима ЕУ, повећава конкурентност ефикасност и одрживост прехранбене индустрије, пружајући бољи одговор прехранбеног сектора на друштвене захтеве за здравом храном, укључујући храну која је безбедна, високе нутритивне вредности и одржива.

Мера 7 – Диверсификација пољопривредних газдинстава и развој пословања: има за циљ повећање степена развоја економских активности у руралним подручјима, кроз диверсификацију пољопривредних активности, оснивање малих предузећа и отварање радних места у руралним подручјима.

Мера 9 – Техничка помоћ: мера подржава техничку помоћ и трошкове у вези са спровођењем ИПАРД програма. Циљ ове мере јесте да помогне у спровођењу и надзору програма, као и у његовој евентуалној измени.

Мере су проширене на нове секторе, као што су сектор рибарства, сектор за прераду житарица и индустријског биља, а уз подршку руралном туризму уведени су и сектори директне продаје пољопривредних и локалних производа и сектор услуга у руралним подручјима. У припреми су и три нове мере:

Мера 4 – Агро-еколошко-климатска мера и органска производња пружа допринос одрживом управљању природним ресурсима и прилагођавању климатским променама и њиховом ублажавању применом метода пољопривредне производње које су у складу са заштитом и побољшањем животне средине, природних ресурса, укључујући воду, ваздух, земљиште, биодиверзитет, пејзаж и његове карактеристике, које превазилазе релевантне обавезне стандарде.

Мера 5 – Спровођење локалних стратегија руралног развоја – LEADER приступ – кроз ангажовање већег броја приватних и јавних партнера из различитих сектора и вредновањем ресурса на локалном нивоу у складу са LEADER приступом, унапређује се развој заједнице, повећава социјални капитал и доприноси се унапређењу економских, социјалних, културних и еколошких аспеката на локалном подручју.

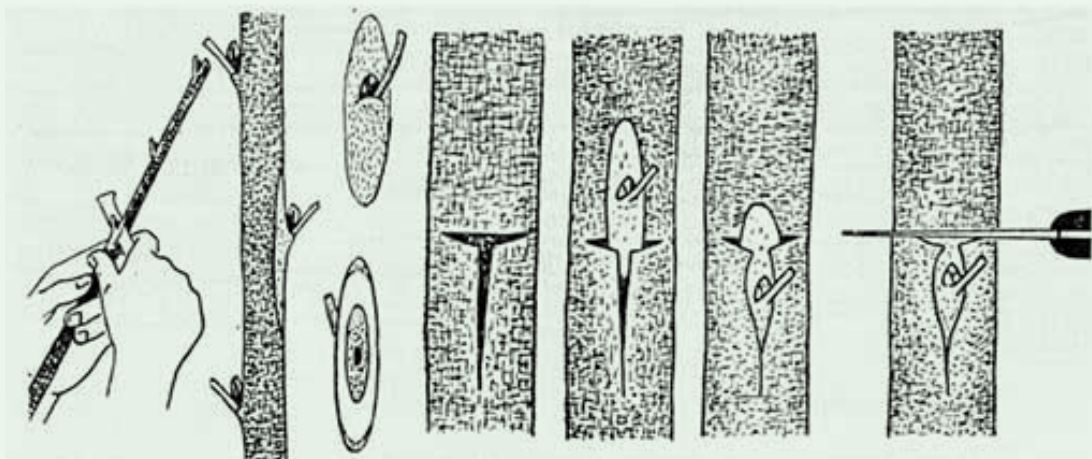
Мера 6 – Инвестиције у руралну јавну инфраструктуру – кроз развој физичке инфраструктуре у Републици Србији и олакшавање развоја, раста и запошљавања у **заједници у руралним подручјима мера пружа подршку економском, социјалном и територијалном развоју, који води паметном, одрживом и инклузивном расту.**

Сања Чокојевић, дипл. инж.
воћарства и виноградарства

КАЛЕМЉЕЊЕ ОЧЕЊЕМ

Калемљење - вегетативно размножавање воћака, је пре свега поступак у производњи садног материјала воћака ради умножавања неке сорте одређених особина. Воћке овим начином размножавања брзо пророде а сортне особине су верно пренешене. Калемљење очењем на спавајући пупољак се обавља у периоду од средине јула до средине септембра.

Подлога не треба да буде старија од једне године, јер је код старијих подлога пријем слабији. Нису пожељне подлоге које су на месту калемљења тање од 5 или дебље од 12 милиметара. За калемљење очењем најпогодније су подлоге дебљине од 6-8 милиметара. Подлоге се припремају или непосредно пред калемљење или нешто раније.

Калем гранчице се секу непосредно пре калемљења са здравих уматичених стабала. Ако су засади производни, а по правилу не би требало, узимају се са здравих и роднијих воћака. Бирају се нормално зреле (калем гранчице), обично оне које се налазе на периферији круне. Вршни и основни део не треба користити, јер је први недовљно одрвенео а други нема добре пупољке, па ће пријем бити слабији. Са калем гранчица треба одмах уколонили лишће и оставити

трећину лисне дршке. Подлоге се очисте од бочних гранчица и лишћа до висине 20-30цм од земље, направи се уздужни пресек дуг 3 цм и попречни центиметар дужине, тако да се добије слово „Г“. Другом страном ножа, одвоји се кора од дрвета. У леву руку се узме калем гранчица, врхом окренута ка телу, па се засече оштрим калемарским ножем центиметар и по испод основе пупољка. Затим се пупољак полако скида са кором и танким слојем дрвета. Скинути пупољак се држи за петељку и брзо поставља под кору, а вишак треба одсећи да би добро налегао на дрво.

Након тога се увеже специјалним гумицама, а може и рафијом. После 10-15 дана може се установити да ли је калемљење успело. Ако део лисне дршке при додиру лако отпада, пупољак се примио, а ако је дршка сува, жилава и тешко се одваја, калемљење треба поновити. Наредне године у пролеће подлоге се скраћују изнад окалемљеног пупољка.

Да би калемљење успело потребно је да постоји подударност (компатибилност) између ткива подлоге и калемгранчице, да се калемљење изводи у одређено време и да су еколошки услови погодни за калемљење.

Сања Чокојевић,
дипл.инж.воћарства и виноградарства

Живорад Јовановић,
дипл. инж. заштите биља

ШТЕТОЧИНЕ КУПУСА И ЊИХОВО СУЗБИЈАЊЕ

Усеви за јесењу производњу су у фенофази од развоја листова до почетка формирања главица. У овој фази купус је угрожен од многобројних штеточина, као што су: купусна бела мушица (*Aleyrodes proletella*), купусов мољац (*Plutella xylostella*), памукова совица (*Helicoverpa armigera*), биљне ваши (*Aphididae*), повртна совица (*Mamestra oleracea*), купусна совица (*Mamestra brassicae*), мали купусар (*Pieris rapae*), велики купусар (*Pieris brassicae*). А ту су и, од скоро присутне, инвазивне стенице: зелена (повртна) стеница (*Nezara viridula*) и браон мрамораста стеница (*Halyomorpha halys*). Климатски услови (повишена влага и високе температуре) су у овој години били веома повољни за развој наведених штеточина.

Купусна бела мушица је полифагна штеточина и јавља се на многим биљкама. Одрасли инсект је величине око 1,5 мм. Има бела крила прекривена воштаним љуспицама, са по две округле сиве пеге на предњим крилима. Штете причињавају и ларве и одрасле јединке које се хране биљним соковима са наличја листа. Излучивањем “медне росе” долази до насељавања гљива чађавица, које смањују асимилациону површину и квалитет плода. Сузбијање ове штеточине је веома отежано, због брзог развијања резистентности на инсектициде, преклапања развојних стадијума и због воштаног штита који обавија тело ларви и лутке. Веома је битно да се напад открије на време и реагује применом инсектицида. Купус сме да се врати на исту површину тек за три године.

Купусна бела лептираста ваш

Мали купусар

Купусов мољац - Ларва

Купусов мољак се јавља на скоро свим купусњачама. Презимљава у стадијуму лутке и има до 8 генерација годишње. Крајем априла се јављају лептири и прво полажу јаја на коровским биљкама из фамилије купусњача. Након пиљења ларве се убушују у лисно ткиво, правећи мине, а онда излазе на површину листа и изгризају га са наличја. По убушивању ларви у главице настају знатно веће штете.

Памукова совица је лептир жућкасте, а мужјак зеленкасто сиве боје. Има 2-4 генерације годишње и презимљава у земљишту, у стадијуму лутке. Полифагна је штеточина. На купусу се храни лишћем али се убушује и у плод.

Одрасле јединке великог и малог купусара су лептири беле боје, са тамним угловима и мрљама на предњем пару крила. Гусенице великог купусара су жућкасто зелене са црним пегамма а код малог су зеленкасте са жућкастом пругом. Штетет праве гусенице. Женке полажу јаја у гомилицама па се на једној биљци може јавити већи број гусеница.

За успешно сузбијање наведених штеточина потребна је примена свих расположивих мера: превентивних, механичких и хемијских.

Ако се у усеву купуса региструје нека од наведених штеточина, потребно је применити неки од регистрованих инсектицида, на бази активних материја: ***spinetoram, metaflumizon, hlorantraniliprol + lambda-cihalotrin, tau-fluvinat, cijantraniliprol, deltametrin, metaflumizon, pimetrozin i dr.***

Све препарате применити у прописаној концентрацији и уз поштовање прописане каренце. Код третирања купуса неопходно је додати оквашивач, који смањују површински напон између капљица и лисне површине и тиме побољшава лепљење и уједначену покривеност листа средством за заштиту биља.

Живорад Јовановић,
дипл.инж.заштите биља

Саветодавци пољосервис-а су у овом кварталу објавили 85 агропонууда у следећим областима

Област пољопривредне производње	Број понуде
Повртарство	29
Ратарство	3
Воћарство	19
Сточарство	34
Традиционални производи	0
Укупно	85

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

- Поштовани пољопривредни произвођачи ,
- Посетите интернет страницу www.agroponuda.com а уколико Ви желите да понудите свој производ на понуду обратите се нама .
- Пољопривредна Саветодавна Стручна Служба „ПОЉОСЕРВИС“ д.о.о. Књажевац са седиштем у улици Књаза Милоша бр. 75 , 19350 Књажевац или тел.019/730-888,
- e-mail : poljoservis@yahoo.com.

Sajt: www.psssknjazevac

f: psss knjazevac

www.stips.minipolj.rs

Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji za period 4.- 10.9.2023. godine

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija					Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	135	140	135		140		
Borovnica (Blueberry)	1000						
Breskva (Peach)	120	120	140	100	140	100	
Grožđe belo ostalo (Grapes white other)	160	160		100			
Grožđe crno ostalo (Grapes black other)	160	160		120			
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	80				100		
Jabuka-Zlatni delišes (Apples-Golden delicious)	80			70	110		
Jabuka-ostale (Apples-other)	80	80		70		70	
Kruška (Pear)	100	150	150	120		100	
Kupina (Blackberry)	700						
Limun (Lemon)	180	180	170		220	130	
Malina (Raspberry)	700						
Nektarina (Nectarine)	120	120	140	100			
Orah (Walnut)	160				950	800	
Pomorandža (Orange)	160	160	190		220	150	
Šljiva (Plum)	60	70		40		70	
Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija					Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	Niš	Leskovac	Šabac	Novi Sad	Subotica
Boranija (Spring bean)	150	150		120			
Brokoli (Broccoli)	160				200		
Dinja (Melon)	80		70	50			
Karfiol (Cauliflower)	180					250	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	80	80	70	30	120	80	
Krompir (Potato)	90	80	80	60	100		
Kupus (Cabbage)	60	60	60	40	60		
Lubenica Watermelon)	60	40	40	35			
Luk beli (Garlic)	250		250	200	300	250	
Luk crni (Onion)	80	80	80	60	100	70	
Paprika-babura(Pepper-Babura)	170			100		200	
Paprika-ostala (Pepper-other)	140	150		120			
Paradajz (Tomato)	140	140	90	80	150	150	
Pasulj-beli (Beans white)	350	330	350	340			
Patlidžan (Egplant)	100			120	170	80	
Spanać (Spinach)	350					300	
Tikvice (Zucchini)	60	80	60	30		80	
Zelena salata (Lettuce)	66	60	70				
Šargarepa (Carrot)	100	100	100	80	110		

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 4.-10.9.2023. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA											
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin		
Banana (Banana)	200	200		200	160	150	150	250	150	160	150	160	150	160	210	160	200	200	150					
Borovnica (Blueberry)	900	1000		1000		600								800										
Breskva (Peach)	200	200		200	150	150	120	150	120	150	130	150	100			180	130	120	150					150
Grožđe belo ostalo (Grapes white other)	250	250		250	300	180	200	200	200	200	200	150				250	250	200	200					200
Grožđe crno ostalo (Grapes black other)	250	250		250	300	180	180	200	180	200	200	160	200			250	250	200	200					200
Jabuka-Ajdared (Apples- Idared)	150	150				120						110	150			120								80
Jabuka-Zlatni delišes (Apples-Golden delicious)	200						100					120												
Jabuka-ostale (Apples- other)	150	150		150	150	120	80	70	90	110	80	120			80		100	150	80					80
Kruška (Pear)	150	250		180	200	200	150	250	170	130	150					200	120	150	120					120
Kupina (Blackberry)	800	800																						
Limun (Lemon)	300	250		250	250	200	230	230	200	230	240	250				200	220	200						
Malina (Raspberry)	700	700																						
Nektarina (Nectarine)	200	200		200	150	150	120	150	130						100									130
Orah (Walnut)	1000	1000		900	1000	600	900	900	800	900	600	600			1100	1000	800	800	800					1200
Pomorandža (Orange)	300	250		250		220	200	200	240															
Šljiva (Plum)	120	100		100	100	120	100	80	80	70	100	80			100	150	100	100						80

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 4.-10.9.2023. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA													VOJVODINA										
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S. Mitrovica	Subotica	Zrenjanin		
Boranija (Spring bean)	300	300				350		200		300	200	300	200		300									
Brokoli (Broccoli)	350	350				350						230												
Dinja (Melon)	150	120				60	90	100	100	95	100	100	100	100	100	80				30			120	
Karfiol (Cauliflower)	300	300				300																	150	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	150	150				100	100	90	120	140	150	100	70	150	120							130		120
Krompir (Potato)	150	150				120	120	100	120	100	100	150	100	120	100	100						120	150	100
Kupus (Cabbage)	120	130				100	80	100	120	90	80	120	70	70	60	100						60	80	60
Lubenica Watermelon)	100	80				50	45	50	60	70	50	40	40									40		50
Luk beli (Garlic)	500	500				500	400	500	500	550	500	600	500	350	700	450						500	750	500
Luk crni (Onion)	150	150				120	100	100	100	110	120	120	100	110	140	100						130	150	120
Paprika-babura(Pepper Babura)	200	200				150			200	150	180	130	240	230	200	160						100		200
Paprika-ostala (Pepper other)	180	200				180	200	200	180	160	160	130	220	200	250	200						200		250
Paradajz (Tomato)	200	200				200	200	100	200	160	150	200	120	190	160	200						120	150	220
Pasulj-beli (Beans white)	600	400				350	420	400	380	380	380				500							350		500
Patlidžan (Egplant)	150	200				200	200	200	200	150	150	120	160		150									150
Spanać (Spinach)	400	400																						
Tikvice (Zucchini)	130	120				120	100	100	100	100	100	60	100	100	100	120						70	100	
Zelena salata (Lettuce)	120	100				60			60	50					80									
Šargarepa (Carrot)	200	150				150	130	160	180	220	130	150	140	120	120	160						110	200	120

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 4.- 10.9.2023. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Braničevski	Pčinjski	Mačvanski LO	Mačvanski SA	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zaječarski	Moravički	Šumadijski	Jablanički	Zlatiborski	Južno-bački	Južno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	
Bikovi	>500kg	SM	360		350			330	380	340	350				350	350						
Dviške	sve težine	sve rase						180														
Jagnjad	sve težine	sve rase			380	400	400	370	280	390	350	230		400	240	400			400			350
Junad	350-480kg	sve rase	500		320			255														450
Junad	>480kg	sve rase					355							340				330				350
Koze	sve težine	sve rase																		100		
Krave za klanje	sve težine	SM	220		230			280	280		280	230		200	240	280			160			
Krmače za klanje	>130kg	sve rase			200						200	205										
Ovca	sve težine	sve rase	200		200					160	150			170					120			
Prasad	16-25kg	sve rase			400	400	320				300	400			350	380						400
Telad	80-160kg	SM	550			750		650	650	430	700	340		700		630						
Tovljenici	80-120kg	sve rase	308		260	280				275	260	340						270		280		200
Tovljenici	>120kg	sve rase			230					210	250	330										
Šilježad	sve težine	sve rase	240																			

**Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda - zelene pijace
u Srbiji za period 3.- 10.9.2023. godine**

Naziv proizvoda	Jedinica mere	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA										
		Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	
Jaja (L)	komad	24	25	17	19	19	20	19	20	22	17	22	24	22	25	20	21	20	21	21	18	21	21	21
Jaja (M)	komad	23	24	15	18	18	19	18	19	22	15	21	23	21	20	18	20	19	21	18	22	20	20	20
Jaja (S)	komad	22	23	14	17	15	17	18	18	20	12	20	22	20	35	15	18	18	18	18	19			19
Jaja (XL)	komad	25	26	18	20	30	20	21	23	20	23	25	23	23	30	22	22	22	22	22	22	22	22	23
Piletina (sve rase)	kg	400	400	500	300	490	400	400	400	400	360	400	400	400	350	380	450	400	400	400	400	360	350	350
Beli sir (masni)	kg	800	800	700	700	750	1200	700	680	700	650	650	700	700	1000	1000	600	600	600	500	500	500	1000	1000
Beli sir (polumasn)	kg	600	600	600	600	500	650	650	650	600	700	500	600	700	600	500	500	500	500	500	500	500	600	600
Kajmak	kg	1400	1400	1100	1000	1200	1200	1150	1200	1100	1200	1100	1200	1100	1200	1500	1200	1200	1100	1100	1200	1100	1500	1500

Ime i prezime: Aleksić Valentina
Oblast rada: Melioracija
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-76
Licenca: 032-00-0006/2015-03

Ime i prezime: Cvetković Srđan
Oblast rada: Ratarstvo i povrtarstvo
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-75
Licenca: 032-00-0003/2015-03

Ime i prezime: Pipović Nedeljko
Oblast rada: Stočarstvo
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-73
Licenca: 032-00-0005/2015-03

Ime i prezime: Kolčić Dragan
Oblast rada: Agroekonomija
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-70
Licenca: 032-00-0093/2015-03

Ime i prezime: Čokojević Sanja
Oblast rada: Voćarstvo i vinogradarstvo
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-72
Licenca: 032-00-0208/2015-03

Ime i prezime: Jovanović Živorad
Oblast rada: Zaštita bilja
Telefon Fiksni: (019) 730-888
Telefon Mobilni: (060) 044-16-71
Licenca: 032-00-00011/2017-03

Управа
за аграрна
плаћања

Република Србија
Министарство
пољопривреде, шумарства
и водопривреде

Мере аграрне политике

www.minpolj.gov.rs

Правилник о подстицајима за инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних и прехранбених производа у сектору производње јаких алкохолних пића

Уредбе

- Уредбе о измени Уредбе о ванредној интервентној мери подршке произвођачима кондиторских производа за откуп млека у праху [30.10.2023.](#) [10](#) [Преузми](#)
- Уредба о изменама и допуни Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2023. години [30.10.2023.](#) [24](#) [Преузми](#)
- УРЕДБЕ О ИЗМЕНИ УРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА РАЗВОЈА САВЕТОДАВНИХ ПОСЛОВА У ПОЉОПРИВРЕДИ ЗА 2023. ГОДИНУ [23.10.2023.](#) [33](#) [Преузми](#)
- Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма извођења радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта за 2023. годину [23.10.2023.](#) [25](#) [Преузми](#)
- Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма финансијске подршке пољопривредним произвођачима сунцокрета рода 2022. године [23.10.2023.](#) [28](#) [Преузми](#)
- Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју за 2023. годину [23.10.2023.](#) [45](#) [Преузми](#)
- УРЕДБА О ИЗМЕНИ УРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ ШУМАРСТВА У 2023. ГОДИНИ [16.10.2023.](#) [32](#) [Преузми](#)
- Уредба о измени Уредбе о ванредној интервентној мери подршке правним лицима и предузетницима који складиште малину и вишњу рода 2022. године ради измирења обавеза према произвођачима [02.10.2023.](#) [31](#) [Преузми](#)
- Уредба о изменама и допуни Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју за 2023. годину [02.10.2023.](#) [138](#) [Преузми](#)
- Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2023. години. [13.09.2023.](#) [157](#) [Преузми](#)
- Уредба о измени Уредбе о ванредној интервентној мери подршке правним лицима и предузетницима који складиште малину и вишњу рода 2022. године ради измирења обавеза према произвођачима, која је објављена у „Службеном гласнику РС“. [13.09.2023.](#) [40](#) [Преузми](#)
- Уредбе о измени Уредбе о финансијском давању пољопривредним газдинствима за пољопривредну производњу биљних култура у 2023. години [13.09.2023.](#) [96](#) [Преузми](#)